

UNIwersytet Gdański
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Kamil Pek
nr albumu: 231 050

TrainCMS — system zarządzania treścią witryny internetowej

Praca licencjacka na kierunku:

INFORMATYKA

Promotor:

dr W. Bzyl

Gdańsk 2017

Streszczenie

W pracy przedstawiono wersję deweloperską systemu zarządzania treścią witryny internetowej „TrainCMS”. W trakcie pracy zaimplementowano publikowanie artykułów, kategoryzację, wyświetlanie listy kategorii na pasku nawigacji. Stworzono User Interface, który wyświetla wszystkie artykuły na stronie głównej, niezależnie od kategorii w kolejności malejącej od daty dodania oraz kalendarz wydarzeń. Do artykułów i wydarzeń w kalendarzu zaimplementowano możliwość załączania ilustracji oraz dodawania komentarzy.

Zaimplementowano panel administratora do zarządzania artykułami, kategoriami, komentarzami, tagami, użytkownikami i kalendarzem oraz do podglądu statystyk.

Do implementacji użyto technologie takie jak Ruby, Ruby on Rails, ZURB Foundation, jQuery Turbolinks, Plataformatec Devise, CarrierWave, RMagick, reCAPTCHA, CKEditor, Chartkick, Prawn.

Projekt wdrożono w serwisie `heroku.com` i jest dostępny pod adresem:

<https://traincms.herokuapp.com/>.

Kod źródłowy dostępny jest w serwisie `github.com` pod adresem:

<https://github.com/kamilpek/traincms/>.

Słowa kluczowe

cms, ruby on rails, calendar, comments, tags

Spis treści

Wprowadzenie	7
1. Wstęp i opis problemu	9
1.1. Porównanie dostępnych rozwiązań z systemem TrainCMS	9
1.1.1. Joomla!	9
1.1.2. WordPress	12
1.2. Możliwości zastosowania praktycznego	14
1.2.1. Strona wizytkowa	14
1.2.2. Internetowe portfolio	14
1.2.3. Serwis informacyjny	15
2. Projekt i analiza	17
2.1. Diagram związków encji	18
2.2. Diagram kontrolera danych	19
2.3. Diagram Przypadków Użycia	20
2.4. Projekt interfejsu użytkownika	21
2.4.1. Panel Administracyjny	21
2.4.2. Widok Redaktora	22
2.4.3. Widok Gościa	23
3. Implementacja	25
3.1. Architektura rozwiązania - Ruby on Rails	25
3.1.1. Artykuły i Kategorie	25
3.1.2. Komentarze	26
3.1.3. Tagi	27
3.1.4. Kalendarz Wydarzeń	27
3.1.5. Zakładki	28
3.1.6. Strona główna	28
3.1.7. Nawigacja	29
3.2. ZURB Foundation	30

3.2.1. Instalacja	30
3.2.2. Użycie	30
3.2.3. Ikony	32
3.3. CarrierWave, CKEditor, Cloudinary	33
3.3.1. CarrierWave i Cloudinary	33
3.3.2. CKEditor	34
3.4. Prawn	36
3.5. Chartkick	37
3.6. reCAPTCHA	38
Bibliografia	41
Zakończenie	43
A. Tytuł załącznika jeden	45
B. Tytuł załącznika dwa	47
Spis rysunków	49
Spis kodów źródłowych	51
Oświadczenie	53

Wprowadzenie

Podczas kilkuletniej pracy z najpopularniejszymi aplikacjami w tej kategorii, takimi jak Joomla i WordPress nabyłem doświadczenie oraz swój pogląd na to jak ma wyglądać system zarządzania treścią (ang. Content Management System, CMS). Naturalnym stało się więc stworzenie własnego systemu, przy okazji prezentując jak najszerszą część umiejętności nabytych w trakcie trwania studiów.

Istniejące systemy są często wybierane przez między innymi lokalne serwisy informacyjne, przedsiębiorstwa i instytucje, dlatego w swoim systemie zawarłem funkcjonalności, które na pewno przydadzą się różnym podmiotom w skutecznym zaistnieniu w Internecie.

Podczas tworzenia interfejsu użytkownika i administratora, kierowałem się głównie ergonomią użytkowania i przedstawieniem możliwości jakie prezentuje system w jak najbardziej przystępny sposób tak, aby początkujący użytkownik mógł poruszać się w sposób intuicyjny po aplikacji.

Wstęp i opis problemu

1.1. Porównanie dostępnych rozwiązań z systemem TrainCMS

Na rynku systemów zarządzania treścią znajdziemy sporo różnych rozwiązań. W dalszej części rozdziału przybliżę dwa najbardziej popularne produkty, będzie to Joomla i WordPress¹. Systemy różnią się od siebie pod wieloma względami. Rozwiązanie przedstawione przeze mnie jakim jest TrainCMS różni się przede wszystkim technologią wykonania, gdyż oba wcześniej wymienione systemy wyprodukowane są technologii języka PHP i bazy danych MySQL, gdzie mój system opiera się na frameworku Ruby On Rails i bazie danych PostgreSQL.

1.1.1. Joomla!

Joomla jest to system zarządzania treścią, napisany w języku PHP, wykorzystujący do swojego działania system zarządzania bazą danych MySQL, rozpowszechniany na licencji GPL i jest dostępny bezpłatnie. Nazwa Joomla w języku suahili oznacza razem. System ten oferuje obsługę wielu kont użytkownika, wyszukiwarkę zaimplementowaną w User Interface, tworzenie wydruków artykułów, dołączanie ilustracji do artykułu, komentowanie artykułów przez niezalogowanych użytkowników. Wymienione funkcjonalności pokrywają się z możliwościami stworzonego przeze mnie systemu.

TrainCMS posiada także inne możliwości, których nie oferuje Joomla w wersji podstawowej, jest to kalendarz wydarzeń, dodawanie załączników, generowa-

---

¹Istnieje jeszcze jeden bardzo popularny system zarządzania treścią - Drupal. Podobnie jak oba opisane wyżej systemy, wyprodukowany został w technologii języka PHP i jest udostępniony na otwartej licencji.

nie dokumentów pdf zawierających artykuły, przedstawienie statystyk w formie graficznej, karuzela ilustracji wyróżnionych artykułów. Natomiast niektóre z rozwiązań zostały rozszerzone względem Joomla! są to komentarze, które w projekcie TrainCMS rejestrują adres IP komentującego.

Znajdziemy także w Joomla! takie funkcje, których nie posiada mój system. Jednym z takich rozwiązań jest tworzenie zagnieżdżonej struktury menu w formie drzewiastej. Kolejnym rozwiązaniem jest możliwość zmiany szablonu frontu strony i szablonu zaplecza witryny. Główną funkcjonalnością Joomla! jest możliwość łatwego rozszerzania możliwości strony za pomocą pluginów i komponentów. Podczas porównywania obu systemów należy pamiętać, że Joomla! jest produktem z wieloletnim doświadczeniem na rynku, tworzonym przez zespół programistów z całego świata. Rozwiązania oparte na Joomla! znajdują zastosowanie głównie przy dużych witrynach.

Rysunek 1.1. Przykładowa strona wykonana w Joomla!.

Źródło: commons.wikimedia.org

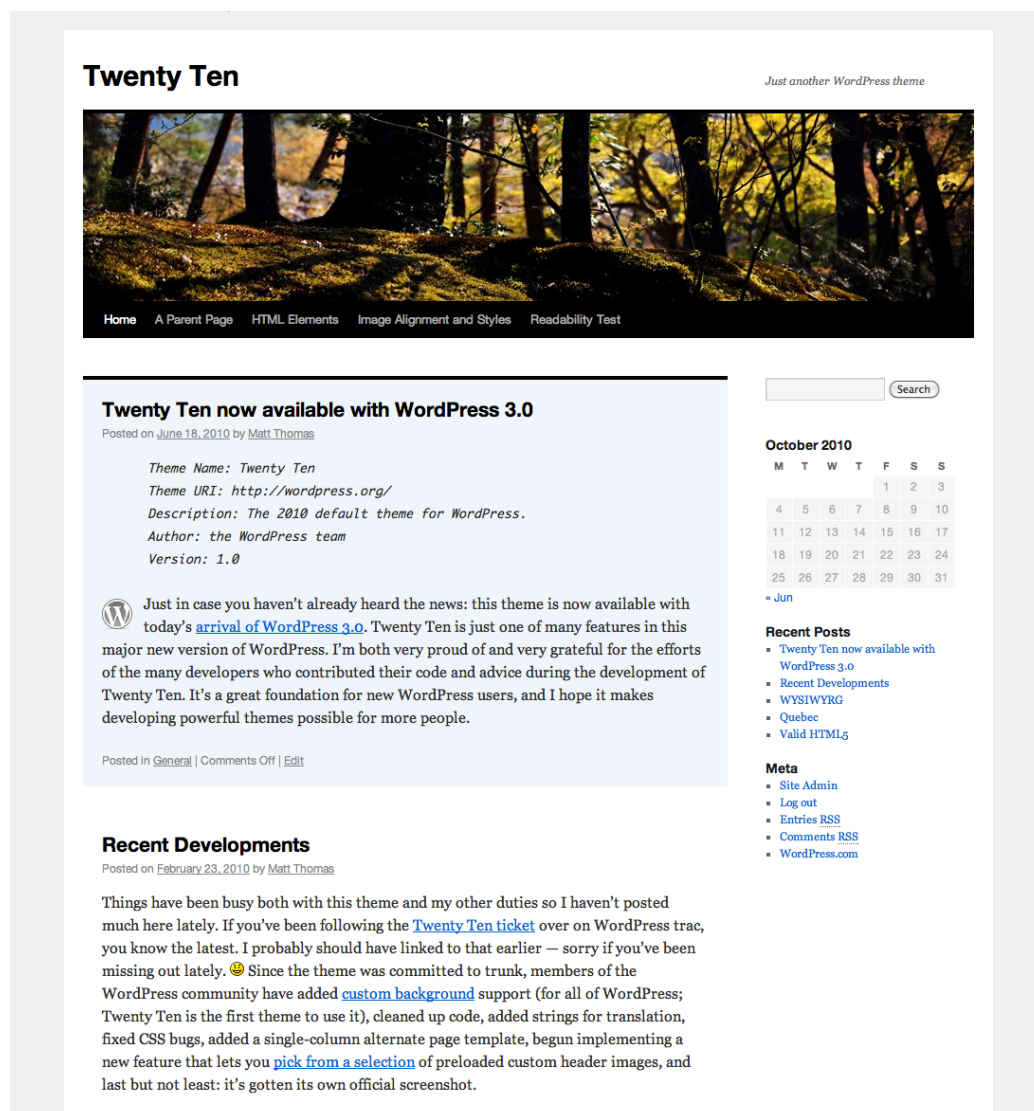
1.1.2. WordPress

WordPress jest systemem zarządzania treścią napisanym w języku PHP, wykorzystujący systemem zarządzania bazą danych MySQL i jest dystrybuowany na licencji GPL i dostępny bezpłatnie.

System WordPress jest zdecydowanie mniej rozbudowany w porównaniu do Joomla. Oferuje on takie funkcjonalności jak podstawową kategoryzację, tagowanie i komentowanie artykułów, obsługę wielu kont użytkownika, odrębny interfejs dla użytkownika gościa, zwykłego użytkownika i administratora oraz podgląd statystyk jest również w pełni responsywny. Wszystkie wymienione funkcjonalności pokrywają się z zaimplementowanymi w systemie TrainCMS.

W TrainCMS znajdziemy także inne możliwości, których nie oferuje WordPress w wersji podstawowej, jest to kalendarz wydarzeń, dodawanie załączników, generowanie dokumentów pdf zawierających artykuły oraz karuzela ilustracji wyróżnionych artykułów. Natomiast niektóre z rozwiązań zostały rozszerzone względem Joomla są to komentarze, które w projekcie TrainCMS rejestrują adres IP komentującego.

Należy w tym miejscu wspomnieć, że główną funkcjonalnością WordPress jest łatwość instalacji i zmiany wielu dostępnych szablonów strony. WordPress jest produktem z utartą pozycją na rynku systemów zarządzania treścią, który podobnie jak Joomla jest tworzony przez zespół programistów z całego świata. Witryny obsługiwane przez WordPress to głównie blogi.

Rysunek 1.2. Przykładowa strona wykonana w WordPress.

Źródło: commons.wikimedia.org

1.2. Możliwości zastosowania praktycznego

System TrainCMS został opracowany w taki sposób, aby sprostać wielu wymaganiom różnych użytkowników. Oferuje sporo możliwości, które przypadną do gustu każdemu i będą zarazem bardzo przydatne w codziennej pracy nad własną witryną Internetową. Reasumując możliwości serwisu ogranicza jedynie wyobraźnia administratora.

1.2.1. Strona wizytkowa

W celu stworzenia optymalnej i efektywnej strony wizytówki należałoby uruchomić tryb statycznej strony głównej. W tymże celu utworzymy zakładkę, którą oznaczymy jako strona główna. Ilość pozostałych zakładek jest dowolna. Może się też zdarzyć potrzeba prowadzenia minibloga lub prostych aktualności firmy, tutaj posłużymy się kategoriami i artykułami. Łączy do kategorii będą wyświetlona na górnym pasku nawigacji co ułatwi poruszanie się po stronie. Po odpowiednim według operatora strony rozmieszczeniu informacji, możemy przejść do podglądu statystyk, które w tym przypadku mogą wyświetlić informację na przykład o tym, która sekcja informacji jest najbardziej popularna.

1.2.2. Internetowe portfolio

Każda osoba tworząca w Internecie portfolio swojej działalności zamierza przyciągnąć w ten sposób jak największą liczbę nowych klientów. Aby skutecznie rozwiązać ten problem należy każde dzieło zaprezentować w osobnym artykule. Natomiast informacje, które klient chciałby, aby były zawsze łatwo dostępne, powinno się umieścić w przygotowanych do tego zakładkach, do których to łącza będą wyświetlane na górnym pasku nawigacji. Można też przyjąć inne podejście do tego tematu, otóż ustawić stronę główną jako stronę statyczną, następnie utworzyć kategorię, do której łącze podobnie jak do zakładek ukaże się na górnym pasku nawigacji, w której to umieścimy dzieła swojej działalności.

1.2.3. Serwis informacyjny

W tym rozwiązaniu znajdą zastosowanie wszystkie zaimplementowane w systemie funkcjonalności. Większość rozwiązań została wyprofilowana właśnie na tego typu zastosowania. Głównym szkieletem w tym przypadku będzie możliwość tworzenia wielu kategorii, gdzie redaktor takiego serwisu będzie mógł z pełną łatwością organizować wszystkie tematy poruszane na portalu i jednocześnie wszystkie artykuły z każdej kategorii będą wyświetlane na stronie głównej. Gorące tematy będzie można oznaczać jako wyróżnione i tym sposobem będą przez cały widoczne na szczycie karuzeli. Gość odwiedzający serwis z łatwością wejdzie w interakcję ze stroną poprzez system komentarzy, operator serwisu będzie mógł korzystać z przejrzystych statystyk i za ich pomocą wyciągać wnioski na temat pracy portalu i planować dalszy jego rozwój. Z pomocą dla nowych gości przyjdą tagi, dzięki którym będzie można szybko wyszukać artykuły poruszające dany temat. Łatwiejsze stanie się planowanie różnego rodzaju imprez za pomocą wbudowanego kalendarza wydarzeń. Autor piszący artykuły dla serwisu nie będzie musiał zagłębiać się w panel zaplecza, na stronie głównej po zalogowaniu znajdzie skróty do najważniejszych funkcji takich jak nowy artykuł, lista własnych artykułów oraz lista komentarzy pod tymi artykułami. Jeżeli autor zechce to ma możliwość wyłączenia komentarzy. Jeżeli nadejdzie taka potrzeba, możemy skorzystać z zaimplementowanego mechanizmu zakładek, które to po utworzeniu wyświetlane będą na górnym pasku nawigacji.

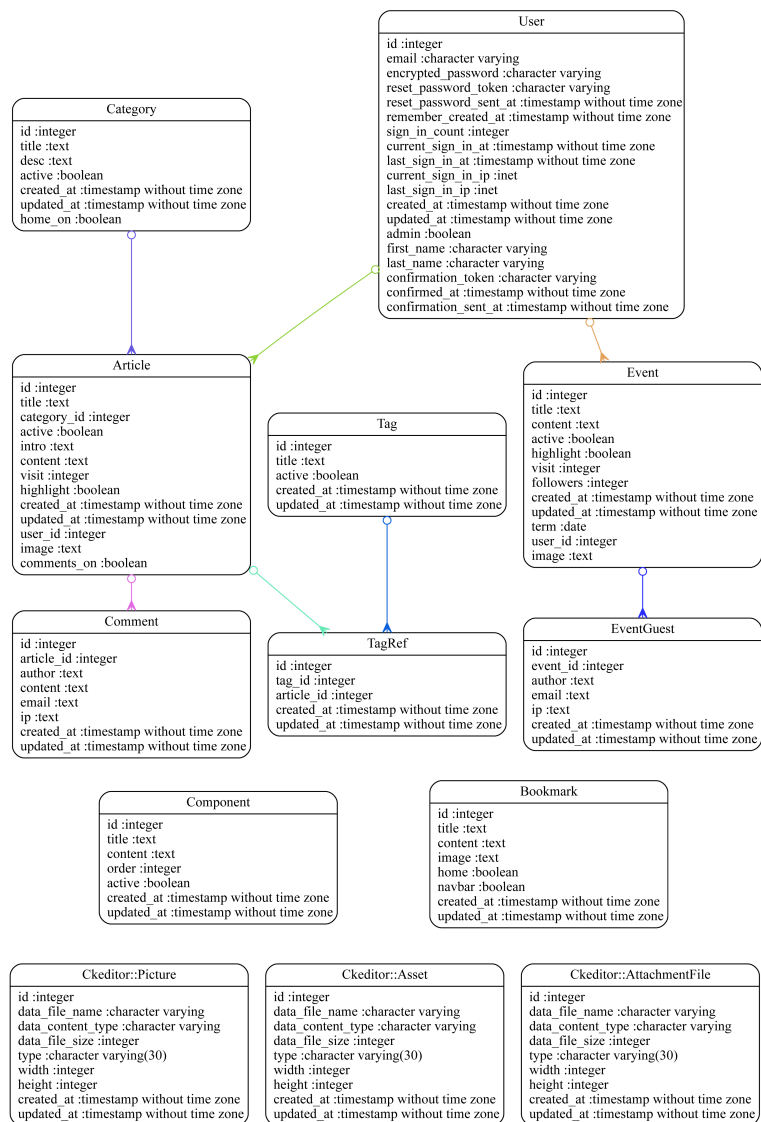

ROZDZIAŁ 2

Projekt i analiza

2.1. Diagram związków encji

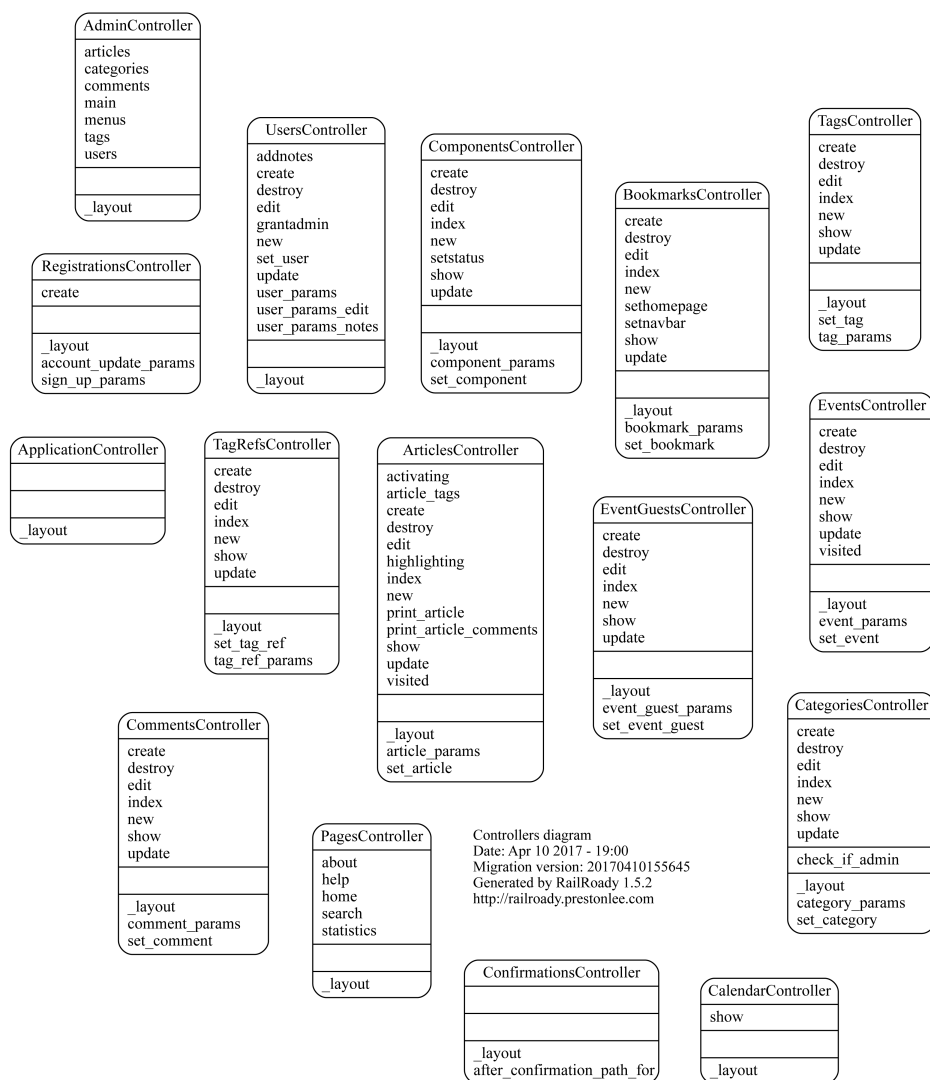
Models diagram
Date: Apr 10 2017 - 19:00
Migration version: 20170410155645
Generated by RailRoady 1.5.2
<http://railroady.prestonlee.com>

ApplicationRecord

Rysunek 2.1. Diagram związków encji.

Źródło: Opracowanie własne

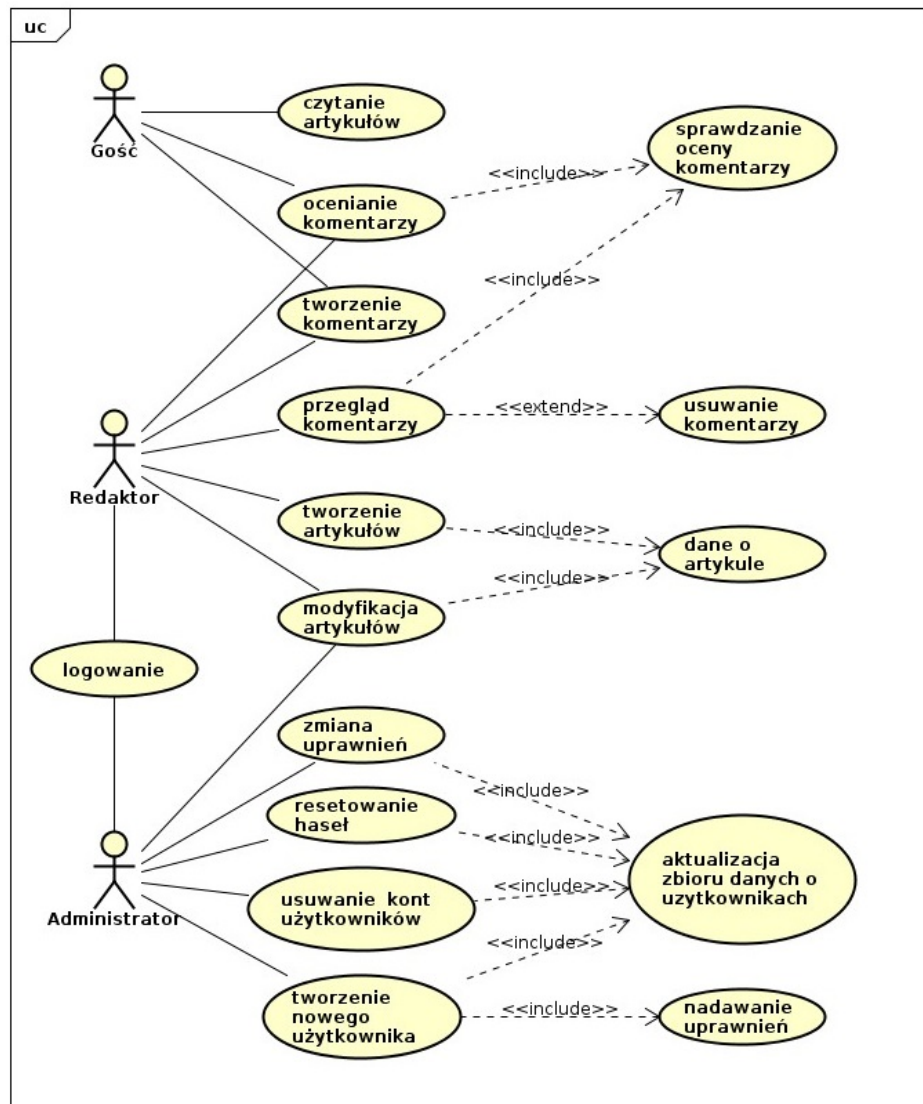
2.2. Diagram kontrolera danych

Rysunek 2.2. Diagram kontrolera danych.

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Diagram Przypadków Użycia

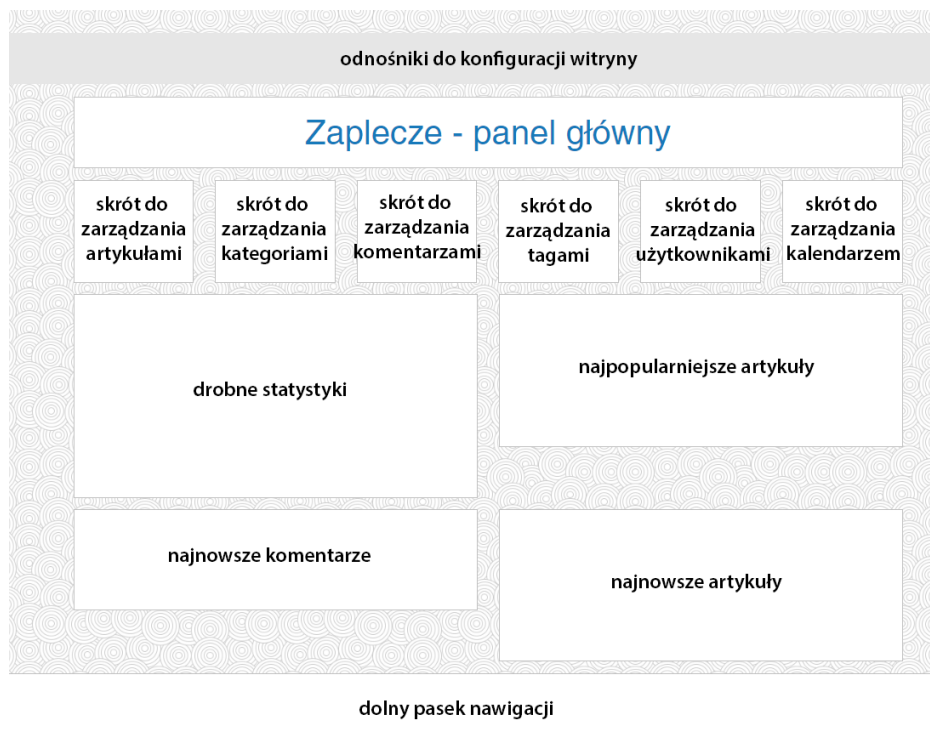

Rysunek 2.3. Diagram Przypadków Użycia.

Źródło: Opracowanie własne

2.4. Projekt interfejsu użytkownika

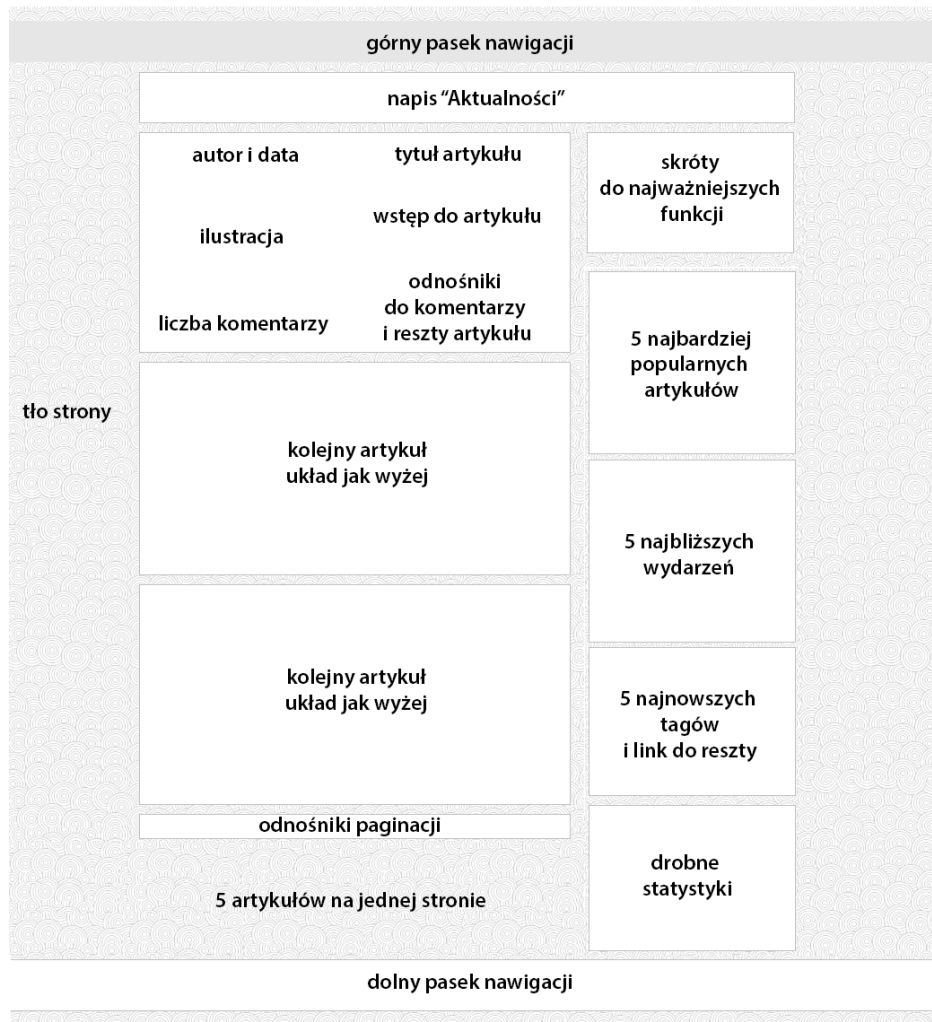
2.4.1. Panel Administracyjny

Rysunek 2.4. Projekt interfejsu użytkownika. Panel Administracyjny.

Źródło: Opracowanie własne

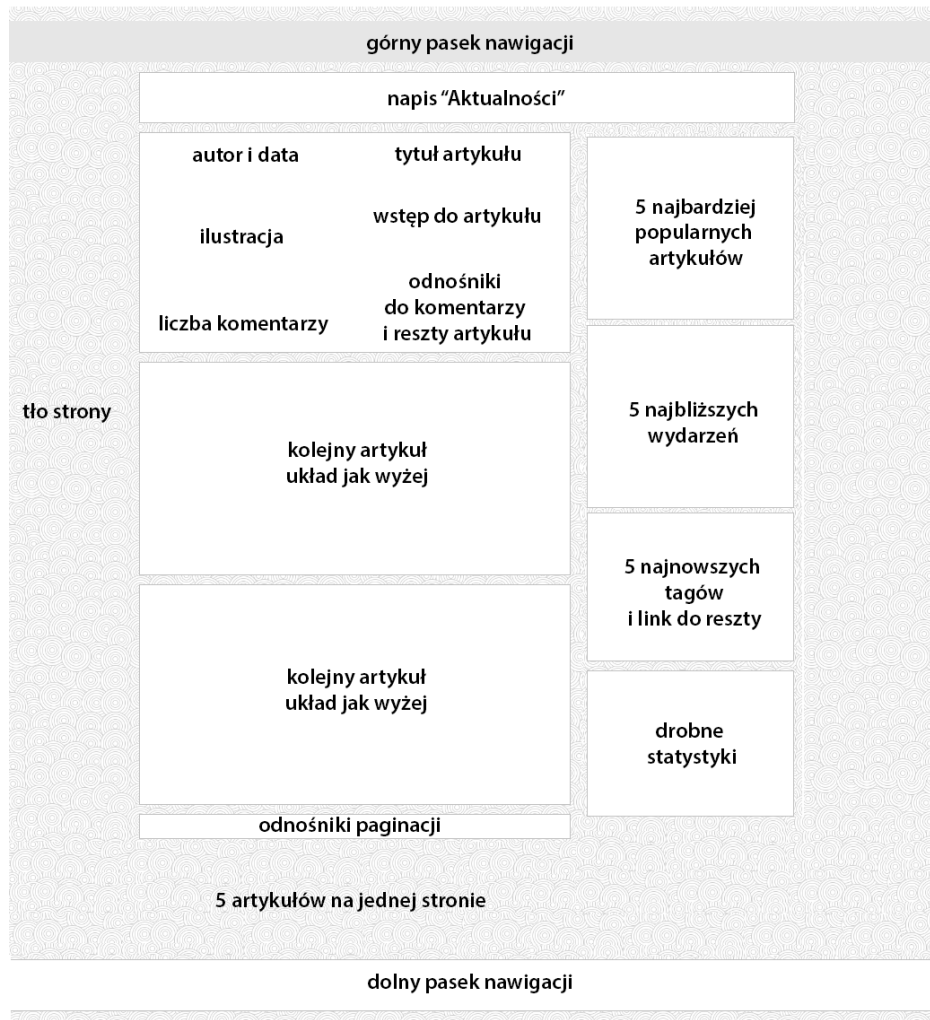
2.4.2. Widok Redaktora

Rysunek 2.5. Projekt interfejsu użytkownika. Widok Redaktora.

Źródło: Opracowanie własne

2.4.3. Widok Gościa

Rysunek 2.6. Projekt interfejsu użytkownika. Widok Gościa.

Źródło: Opracowanie własne

Implementacja

3.1. Architektura rozwiązania - Ruby on Rails

Głównym rusztowaniem całego systemu jest framework Ruby On Rails [1] [2] [3] [4]. Odpowiada on za całość frontendu i backendu. Do swojego działania używa bazy PostgreSQL. W dalszych podrozdziałach przybliżę jak wyglądała implementacja poszczególnych elementów systemu za pomocą Ruby On Rails.

3.1.1. Artykuły i Kategorie

Podstawą jednostką można na stronie jest artykuł, który zawsze zawiera się w którejś z uprzednio utworzonych kategorii. Artykuł posiada atrybuty takie jak tytuł, wstęp, treść główną, numer kategorii do której został przypisany, ilustrację, znacznik aktywności, znacznik wyróżnienia, znacznik komentarzy, liczbę wyświetleń oraz znaczniki czasowe – data i czas utworzenia i edycji. Chciałbym przybliżyć niektóre z atrybutów, pierwszym z nich będą znaczniki aktywności, wyróżnienia i komentarzy, które kolejno oznaczają informacje o tym, że artykuł jest aktywny co przekłada się na to, że będzie wyświetlony na stronie głównej oraz liście artykułów danej kategorii, kolejny atrybut determinuje to, że artykuł zostanie wyświetlony na karuzeli ilustracji na szczycie strony głównej, ostatni ze znaczników pozwala dezaktywować moduł komentarzy, tak jakbyśmy zachcieli, aby przy pewnym artykule nie miały być komentarzy. Liczba wyświetleń jest sumaryczną wartością wszystkich odsłon artykułu, polega to na pobraniu liczby wyświetleń z bazy danych następnie zwiększeniu jej o jeden oraz aktualizacji wartości w bazie danych. Znaczniki czasowe są automatycznie dodawane przez Rails. Zarówno na stronie głównej jak i na liście artykułów danej kategorii wyświetlany jest tytuł, wstęp do artykułu, ilustracja, autor, data utworzenia, liczba komentarzy. Po przejściu do artykułu zobaczymy pełną treść, w tym celu właśnie istnieją dwa oddzielne atrybuty.

Treść oraz wstęp możemy podczas tworzenia artykułu edytować za pomocą edytora CKEditor, opublikowanego na wolnej licencji. Zaimplementowana została również wyszukiwarka artykułów, które możemy poszukiwać za pomocą treści tytułu. Algorytm ignoruje wielkość liter oraz pozwala szukać za pomocą fragmentów wyrazów. Artykuły mogą dodawać jedynie zalogowani użytkownicy. Po przejściu do artykułu możemy go wydrukować dzięki specjalnie do tego przygotowanej formacie optymalizującej miejsce na stronie.

Kategoria posiada wymienione artykuły: tytuł, opis, znacznik aktywności, znacznik strony głównej oraz znaczniki czasowe – data i czas utworzenia i edycji. Wszystkie kategorie oznaczone jako aktywne wyświetlane są na górnym pasku nawigacji, po przejściu w link danej kategorii zobaczymy opis kategorii oraz listę wszystkich artykułów przypisanych do danej kategorii. Istnieje również taki atrybut jak znacznik strony głównej który określa to czy artykuły przypisane do kategorii będą wyświetlane na stronie głównej. Do strony głównej może być przypisane kilka kategorii.

3.1.2. Komentarze

Do każdego artykułu możemy dodawać nie długie komentarze. Ta funkcjonalność udostępniona jest dla gości odwiedzających stronę więc co za tym idzie nie jest wymagane logowanie, aby dodać komentarze. W celu dodania komentarza musimy podać swój adres e-mail, który jednak nie jest weryfikowany, jest to powszechnie stosowana praktyka. W bazie danych zapisywany jest także adres IP autora komentarza. Każdy komentarz można ocenić w skali plus/minus. Przy treści komentarza wyświetlana jest wartość oceny, która może być również ujemna. Jeden odwiedzający może ocenić jeden komentarz jeden raz, informacja o tym fakcie zapisywana jest w ciasteczkach.

3.1.3. Tagi

W celu dodatkowej kategoryzacji oraz łatwiejszego znajdowania poszukiwanych przez odwiedzających treści zaimplementowano tagi artykułów. Po utworzeniu artykułu możemy przejść do formularza dodawania tagów, w którym za pomocą listy rozwijanej wybieramy dopasowane tagi, w tym samym miejscu, jeżeli nie znajdziemy poszukiwanych przez nas tagów, możemy dodać swój tag i go przydzielić do artykułu.

3.1.4. Kalendarz Wydarzeń

Zaimplementowany został również kalendarz wydarzeń, który wyświetla dodane wydarzenia w formie klasycznego kalendarza ściennego podzielonego na miesiące. Każde wydarzenie, częściowo na wzór artykułu, posiada atrybuty takie jak tytuł, treść, termin wydarzenia, ilustrację, znacznik aktywności, znacznik wyróżnienia, liczbę wyświetleń oraz znaczniki czasowe – data i czas utworzenia i edycji. Podobnie jak w przypadku artykułów treść możemy podczas tworzenia edytować za pomocą edytora CKEditor, opublikowanego na wolnej licencji. Znaczniki aktywności i wyróżnienia są odpowiedzialne odpowiednio za wyświetlanie się wydarzenia na kalendarzu oraz na liście po kalendarzem oraz wyświetlanie wydarzeń na karuzeli na szczycie strony głównej.

Goście odwiedzający stronę mogą się zapisywać do wybranego przez siebie wydarzenia, które polega na podaniu swojego imienia oraz adresu e-mail, ponadto w tle do bazy danych trafia również adres IP osoby deklarującej dołączenie do wydarzenia. Wydarzenia mogą tworzyć jedynie zalogowani użytkownicy.

3.1.5. Zakładki

W celu uporządkowania statycznych informacji prezentowanych na stronie zaimplementowano zakładki. Za pomocą atrybutów przypisanych do danej zakładki możemy określać tytuł, treść, ilustrację, znacznik strony głównej, znacznik paska nawigacji oraz znaczniki czasowe – data i czas utworzenia i edycji. Znacznik strony głównej decyduje o tym, że dana zakładka będzie pełniła rolę właśnie strony głównej. Natomiast znacznik paska nawigacji determinuje fakt wyświetlenia odnośnika do zakładki na górnym pasku nawigacji. Aby zakładka została wyświetlona na stronie głównej konieczne jest zaznaczenie tylko jednej zakładki w przypadku, gdy zostaną więcej niż dwie to strona główna przybierze formę dynamiczną.

3.1.6. Strona główna

Strona główna może zostać skonfigurowana dwojako. Pierwszy sposób polega na wyświetlaniu listy artykułów oraz jej stronicowaniu za pomocą Gema o nazwie `will_paginate`. Jak wcześniej wspomniałem na stronie głównej wyświetlone zostaną tylko artykuły aktywne z aktywnych kategorii. Na szczycie głównej witryny pojawi się również karuzela z wyróżnionymi artykułami a i wydarzeniami. Drugim sposobem aranżacji strony głównej jest statyczna wersja organizowana za pomocą wyżej opisanych zakładek. Na stronie głównej możemy umieszczać także komponenty, są to ramki z pewną treścią. Na stałe zostały osadzone cztery komponenty zawierające listę popularnych artykułów, listę najbliższych wydarzeń, listę najnowszych tagów oraz drobne statystyki. Komponenty za wzór innych modułów strony posiadają znacznik aktywności, który określa czy dany komponent będzie wyświetlony na stronie głównej.

3.1.7. Nawigacja

Nawigacja po stronie zrealizowana jest za pomocą dwóch pasków nawigacji, górnego i dolnego.

Na górnym pasku znajdziemy odnośniki do strony głównej, wszystkich kategorii oznaczonych jako te, które mają się znaleźć na pasku, zakładkę, które podobnie jak kategorie muszą być oznaczone jako dostępne z poziomu paska nawigacji. Znajduje się tam również odnośnik do kalendarza wydarzeń oraz wyszukiwarki artykułów.

Rysunek 3.1. Przykładowy górny pasek nawigacji.

Źródło: Opracowanie własne

Natomiast na dolnym pasku nawigacji zwanym stópką, znajduję się w widoku dla niezalogowanych użytkowników klauzula Copyright, odnośnik do planszy pod tytułem „o projekcie”, odnośnik do prostej pomocy oraz odnośnik do panelu logowania. Po zalogowaniu z uprawnieniami redaktora znajdziemy dodatkowo odnośnik do statystyk, natomiast po zalogowaniu z uprawnieniami administratora zyskamy odnośnik do zaplecza. Dla wszystkich zalogowanych na prawym końcu dolnego paska nawigacji znajduje się odnośnik do panelu zmiany hasła oraz przycisk wylogowania.

Rysunek 3.2. Przykładowy dolny pasek nawigacji.

Źródło: Opracowanie własne

3.2. ZURB Foundation

ZURB Foundation [6] jest responsywnym frameworkiem frontendu. Został stworzony w 2011 roku i dystrybuowany jest na licencji MIT License. W systemie TrainCMS odpowiada za frontend.

3.2.1. Instalacja

Dołączenie Foundation do projektu Ruby On Rails polega na zainstalowaniu Gema o nazwie `foundation-rails`. Następnie przeprowadzeniu automatycznej instalacji za pomocą polecenia

kodów źródłowych 3.1. Polecenie instalujące Foundation w naszym projekcie

```
$ rails g foundation:install
```

oraz dodaniu odpowiednich zapisów w plikach kaskadowych arkuszy stylów i plikach skryptów JavaScript.

3.2.2. Użycie

Podczas budowy całego systemu zarządzania treścią strony internetowej korzystałem z bogatej biblioteki komponentów jaką oferuje framework Foundation. Każda zaimplementowana tabela otrzymała klasę

kodów źródłowych 3.2. Przykładowa tabela

```
<table class="stack"></table>
```

która odpowiedzialna jest za wyświetlanie tabeli w mobilnym widoku jako stos kolumn, wiersze tabeli wyświetlane są na przemian kolor biały z kolorem grafitowym, tę funkcję również zawdzięczamy Foundation. Wszystkie odnośniki posiadają klasę

kodów źródłowych 3.3. Przykładowy przycisk

```
<%= link_to 'odnosnik', odnosnik_path ,  
          class: 'button' %>
```

co pozwala na wyświetlania każdego odnośnika w formie prostokątnego z ostrymi rogami przycisku. Jednakże wszystkie odnośniki nie są przyciskami o tej samej wielkości, odnośniki zawarte w tabeli mają dodatkową klasę

kodów źródłowych 3.4. Przykładowy przycisk

```
<%= link_to 'mały odnośnik', maly_odnosnik_path ,  
      class: 'tiny button' %>
```

dzięki której przycisk staje bardzo mały i w elegancki sposób wkomponowuje się w wiersze tabeli. Również do nawigacji po stronicowaniu wykorzystano metodę renderowania w stylu Foundation. Ogólna konwencja graficzna opiera się na siatce, opisanej za pomocą znaczników `div`. Każda sekcja wszystkich stron poszczególnych modułów całego systemu zapisana jest w znaczniku `div`, który otrzymuje za każdym razem klasę

kodów źródłowych 3.5. Przykładowy `div`

```
<div class="callout"></div>
```

która powoduje wyświetlanie treści na białym eleganckim prostokącie z ostrymi rogami. Strona główna została podzielona za pomocą siatki znaczników `div` na kilka sekcji. Formularze wprowadzania danych wykorzystują klasę `div`

kodów źródłowych 3.6. Przykładowe pole tekstowe

```
<div class="input-group">  
  <span class="input-group-label">Tytuł</span>  
  <%= f.text_field :title, type:"text",  
        class:"input-group-field" %>  
</div>
```

która pozwala na wyświetlanie etykiety pola i samego w jednej linii oszczędzając miejsce i prezentując stronę jeszcze bardziej czytelniejszą.

3.2.3. Ikony

Bardzo ciekawą funkcjonalnością frameworku Foundation jest możliwość dodawania ikon w kodzie strony. Polega to na zainstalowaniu Gemu o nazwie Foundation Icon Fonts on SASS for Rails [7], potrzebne do tego będzie dodanie wpisu do pliku Gemfile, dodania linii kodu do pliku `application.css.scss` znajdującego się w katalogu `app/assets/stylesheets/`:

kodów źródłowych 3.7. Przykładowe pole tekstowe

```
@import 'foundation-icons';
```

Na koniec w celu wyświetlenia ikony na stronie należy dodać kod, którego wynikiem będzie ikona kalendarza wielkości 24 punktów:

kodów źródłowych 3.8. Przykładowe pole tekstowe

```
<font size="24"><i class="fi-calendar"></i></font>.
```


Rysunek 3.3. Ikona kalendarza ze zbioru ZURB Foundation Icons.

Źródło: Opracowanie własne

3.3. CarrierWave, CKEditor, Cloudinary

3.3.1. CarrierWave i Cloudinary

CarrierWave [8] jest to Gem usprawniający obsługę plików różnych rozszerzeń dla aplikacji w Rubym, natomiast Cloudinary jest to usługa oferująca na umieszczanie plików na bezpłatnym serwerze hostingowym, dodatkowo o tej samej nazwie istnieje Gem, który obsługuje całą tę funkcjonalność z poziomu aplikacji Ruby. Oba rozwiązania są ze sobą ściśle powiązane, ale mogą też działać samodzielnie. Gemy udostępnione są na licencji MIT License.

Gem należy dodać do pliku `gemfile`. Następnie utworzyć uploader za pomocą polecenia:

```
rails generate uploader Avatar
```

które wygeneruje plik, w którym to możemy przeprowadzić konfigurację. Dodatkowo do swojego pełnego działania potrzebuje pakiet RMagick, który możemy zainstalować za pomocą polecenia:

kodów źródłowych 3.9. Polecenie instalujące oprogramowanie RMagick

```
sudo apt-get install imagemagick libmagickwand-dev
```

Przed przejściem do dalszych kroków należy mieć założone konto w serwisie Cloudinary, z tego też serwisu po zalogowaniu pobieramy plik konfiguracyjny przygotowany dla aplikacji napisanych w Ruby, zapisujemy go w katalogu `/config`. Do każdego z plików uploadera, których należy dodać dwie linie

kodów źródłowych 3.10. Fragment zawartości pliku uploadera

```
include CarrierWave::Rmagick
include Cloudinary::CarrierWave.
```

W celu zachowania porządku na serwerze usługi Cloudinary w każdym pliku możemy dodać linię oznaczającą tagiem każdy załadowany przez nas plik:

kodów źródłowych 3.11. Przykładowy tag dla pliku

```
process : tags => [ 'random_tag' ]
```

Aby wyświetlić załadowany plik, na przykład obraz należy dodać linię o treści:

kodów źródłowych 3.12. Kod wyświetlający obraz

```
<%= image_tag @article.image.url %>
```

3.3.2. CKEditor

CKEditor [9] jest edytorem WYSIWYG¹, który umożliwi łatwą i przyjemną edycję tekstu w oknie przeglądarki możliwościami zbliżonymi do edytora tekstu klasy Microsoft Word. Gem udostępniony jest na licencji MIT License.

W celu instalacji należy dodać gem do pliku gemfile. W drugim kroku dodać do pliku config/initializers/ckeditor.rb linie:

kodów źródłowych 3.13. Fragment zawartości pliku ckeditor.rb

```
Ckeditor.setup do |config|  
  config.cdn_url =  
    " //cdn.ckeditor.com/4.6.1/basic/ckeditor.js "  
end
```

---

¹ang. what you see is what you get skrótnie oznaczający "to co widzisz, to otrzymasz", stosowany w technikach komputerowych do określenia rozwiązań pozwalających uzyskać już podczas produkcji tekstu wynik wielce zbliżony lub niemalże identyczny do finalnego efektu.

Następnie w pliku `/app/views/layouts/application.html.erb` linię o następującej treści:

kodów źródłowych 3.14. Fragment zawartości pliku `application.html.erb`

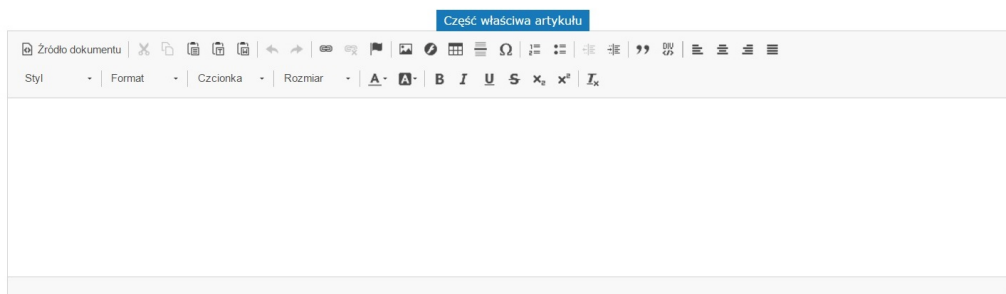
```
<%= javascript_include_tag "chartkick" %>
```

W miejscu, w którym chcemy użyć ten komponent dodajemy linię o treści:

kodów źródłowych 3.15. Kod uruchamiający edytor

```
<%= f.cktext_area :content, placeholder:"Content" %>
```

Rozwiązanie to ściśle współpracuje z przedstawionym wyżej rozwiązaniem publikacji załączników, na przykładzie artykułów, możemy nie tylko dodać główną ilustrację publikacji, ale także za pomocą CKEditora dodać kilka innych załączników, nie tylko obrazków, które także znajdują się na serwerze usługi Cloudinary.

Rysunek 3.4. Edytor CKEditor.

Źródło: Opracowanie własne

3.4. Prawn

Prawn [10] jest gemem generującym pliki w formacie PDF. Udostępniano został na licencji GPL.

Aby zainstalować gem w naszym projekcie, należy go dodać do pliku Gemfile. W celu utworzenia plików PDF należy utworzyć klasę w kontrolerze, która będzie dziedziczyła z klas gemu:

kodów źródłowych 3.16. Deklaracja klasy generującej plik PDF

```
class ArticleOnePdf < Prawn::Document
```

Wykorzystanie Prawn umożliwia bardzo precyzyjne, pod względem rozmieszczania poszczególnych elementów, projektowanie dokumentów. Do generowanych dokumentów możemy dodawać obrazy, tabelę i wiele innych elementów. Podczas generowania precyzujemy rozmiar oraz orientację strony.

kodów źródłowych 3.17. Kod generujący dokument zawierający ilustrację i wstęp do artykułu

```
class ArticleOnePdf < Prawn::Document
  def initialize(article)
    super()
    @article = article

    move_down 10
    photo = "#{Rails.root}/public/#{@article.image.url}"
    image photo, :width => 400

    move_down 10
    font("SourceSansPro-Bold.ttf", size: 14) do
      text "#{remove_html(@article.intro)}"
    end
  end
end
```

3.5. Chartkick

Chartkick [1] jest gemem, który z pewnością wzbogaci wizualnie każdy projekt w którym się znajdzie. Głównym zadaniem gema jest generowanie wykresów. Pierwszy raz został opublikowany w 2013 i teraz udostępniany jest na licencji MIT License.

W celu zainstalowania gema należy dodać go do pliku Gemfile, następnie w pliku `application.js` dodać linię

kodów źródłowych 3.18. Fragment zawartości pliku `application.js`

```
//= require chartkick
```

natomiast w pliku `layouts/application.html.erb` dodać linię:

kodów źródłowych 3.19. Fragment zawartości pliku `application.html.erb`

```
<%= javascript_include_tag "//www.google.com/jsapi",  
  "chartkick" %>
```

Bardzo ciekawym wykresem jest wykres o nazwie `pie_chart`. Można go umieścić w następujący sposób:

kodów źródłowych 3.20. Kod uruchamiający wykres kołowy

```
<%= pie_chart Article.group(:title).sum(:visit) %>
```

Generuje on bardzo przejrzysty obrazek z wykresem:

Rysunek 3.5. Wykres kołowy.

Źródło: Opracowanie własne

3.6. reCAPTCHA

W celu rozwiązania problemu zabezpieczenia systemu wdrożonych w ogólnodostępnej sieci Internet przed różnymi formami złośliwego oprogramowania, a szczególnie robotów spamujących za pomocą formularzy zawartych na stronach internetowych wdrożyłem rozwiązanie o nazwie reCAPTCHA produkcji Google za pomocą Gemu o tej samej nazwie [12] dystrybuowanego na licencji MIT license.

Instalacja polega na dodaniu wpisu do pliku Gemfile, zarejestrowaniu strony na serwerach Google w celu pobrania kodu strony i kodu sekretnego, które to należy dodać do pliku `/config/initializers/recaptcha.rb`. Następnie dodaniu do formularza linii kodu:

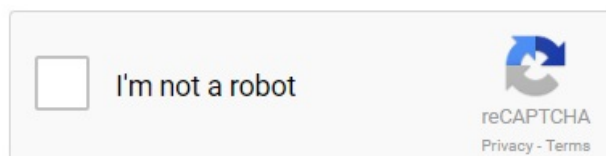
kodów źródłowych 3.21. Kod wyświetlający formularz reCAPTCHA

```
<%= recaptcha_tags %>
```

Na koniec należy dodać do pliku kontrolera poniższy fragment kodu:

kodów źródłowych 3.22. Kod kontrolera weryfikujący reCAPTCHA

```
if verify_recaptcha(model: @user) && @user.save
  redirect_to @user
else
  render 'new'
end
```


Rysunek 3.6. Formularz weryfikacyjny reCAPTCHA.

Źródło: Opracowanie własne

Bibliografia

- [1] John Elder. Learn Ruby On Rails For Web Development: Learn Rails The Fast And Easy Way!. Codemy.com; 1 edition (January 19, 2015).
- [2] Dan Chak. Enterprise Rails. O'Reilly Media; 1 edition (November 3, 2008).
- [3] Użytkownicy Wikibooks. Ruby. Wikibooks; 1 edition (February 17, 2008).
- [4] Oficjalna dokumentacja frameworku Ruby on Rails.
<http://guides.rubyonrails.org/> (dostęp 23.04.2017)
- [5] Oficjalny opis API Ruby on Rails.
<http://api.rubyonrails.org/> (dostęp 23.04.2017)
- [6] Oficjalna dokumentacja frameworku Foundation for Sites.
<http://foundation.zurb.com/sites/docs/> (dostęp 23.04.2017)
- [7] Oficjalna dokumentacja Gemu Foundation Icon.
<http://www.rubydoc.info/gems/foundation-icons-sass-rails/>
(dostęp 23.04.2017)
- [8] Oficjalna dokumentacja Gemu CarrierWave.
<https://github.com/carrierwaveuploader/carrierwave/wiki>
(dostęp 23.04.2017)
- [9] Oficjalna dokumentacja Gemu CKEditor for Rails.
<https://github.com/galetahub/ckeditor/> (dostęp 23.04.2017)
- [10] Oficjalna dokumentacja Gemu PrawnPDF.
<http://prawnpdf.org/api-docs/2.0/> (dostęp 23.04.2017)
- [11] Oficjalna dokumentacja Gemu Chartkick.
<https://github.com/ankane/chartkick/> (dostęp 23.04.2017)
- [12] Oficjalna dokumentacja Gemu reCAPTCHA.
<https://github.com/ambethia/recaptcha/> (dostęp 23.04.2017)

Zakończenie

Podczas pracy nad projektem zrealizowałem wszystkie założone wcześniej cele. Dzięki okazji jaką dało mi opracowanie pracy licencjackiej zyskałem duże doświadczenie w pracy nad średniej wielkości projektami informatycznymi. Jedyną niedoskonałością jest nie osiągnięcie pełnej responsywności w zakresie widoku kalendarza wydarzeń. Do pracy wykorzystałem niemalże wszystkie nabyte w trakcie trwania studiów umiejętności.

DODATEK A

Tytuł załącznika jeden

Treść załącznika jeden.

DODATEK B

Tytuł załącznika dwa

Treść załącznika dwa.

Spis rysunków

1.1.	Przykładowa strona wykonana w Joomla!.	11
1.2.	Przykładowa strona wykonana w WordPress.	13
2.1.	Diagram związków encji.	18
2.2.	Diagram kontrolera danych.	19
2.3.	Diagram Przypadków Użycia.	20
2.4.	Projekt interfejsu użytkownika. Panel Administracyjny.	21
2.5.	Projekt interfejsu użytkownika. Widok Redaktora.	22
2.6.	Projekt interfejsu użytkownika. Widok Gościa.	23
3.1.	Przykładowy górny pasek nawigacji.	29
3.2.	Przykładowy dolny pasek nawigacji.	29
3.3.	Ikona kalendarza ze zbioru ZURB Foundation Icons.	32
3.4.	Edytor CKEditor.	35
3.5.	Wykres kołowy.	38
3.6.	Formularz weryfikacyjny reCAPTCHA.	39

Spis kodów źródłowych

3.1. Polecenie instalujące Foundation w naszym projekcie	30
3.2. Przykładowa tabela	30
3.3. Przykładowy przycisk	30
3.4. Przykładowy przycisk	31
3.5. Przykładowy div	31
3.6. Przykładowe pole tekstowe	31
3.7. Przykładowe pole tekstowe	32
3.8. Przykładowe pole tekstowe	32
3.9. Polecenie instalujące oprogramowanie RMagick	33
3.10. Framgent zawartości pliku uploadera	33
3.11. Przykładowy tag dla pliku	34
3.12. Kod wyświetlający obraz	34
3.13. Framgent zawartości pliku ckeditor.rb	34
3.14. Framgent zawartości pliku application.html.rb	35
3.15. Kod uruchamiający edytor	35
3.16. Deklaracja klasy generującej plik PDF	36
3.17. Kod generujący dokument zawierający ilustrację i wstęp do artykułu	36
3.18. Framgent zawartości pliku application.js	37
3.19. Framgent zawartości pliku application.html.rb	37
3.20. Kod uruchamiający wykres kołowy	38
3.21. Kod wyświetlający formularz reCAPTCHA	39
3.22. Kod kontrolera weryfikujący reCAPTCHA	39

Oświadczenie

Ja, niżej podpisany oświadczam, iż przedłożona praca dyplomowa została wykonana przeze mnie samodzielnie, nie narusza praw autorskich, interesów prawnych i materialnych innych osób.

.....

data

.....

podpis